

प्र.१ दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडून विधाने पूर्ण करा:

४

- १) भारत हा जगातील एक _____ देश आहे.
अ) विकसनशील ब) विकसित क) अविकसित ड) खूप विकसित
- २) _____ हा अर्वाचिन वली पर्वत आहे.
अ) सह्याद्री ब) निलगिरी क) हिमालय ड) अरवली
- ३) ब्राझीलच्या उत्तरेकडील भागातून _____ जाते.
अ) कर्कवृत्त ब) मकरवृत्त क) विषुववृत्त ड) मूळरेखावृत्त
- ४) गवताळ प्रदेशात _____ पक्षी आढळतात.
अ) माळढोक ब) पोपट क) मोर ड) गिधाड

प्र.२ योग्य जोड्या जुळवा.

४

'अ' गट (प्रदेश)		'ब' गट (प्राणी)	
१)	बंगालचा वाघ	अ)	सुंद्री
२)	एक शिंगी गेंडा	ब)	गंगा नदीच्या खोऱ्यात
४)	सिंह	क)	पश्चिम बंगाल
४)	गंगेतील डॉल्फिन	ड)	आसाम – दलदलीच्या प्रदेशात
		इ)	गुजरात

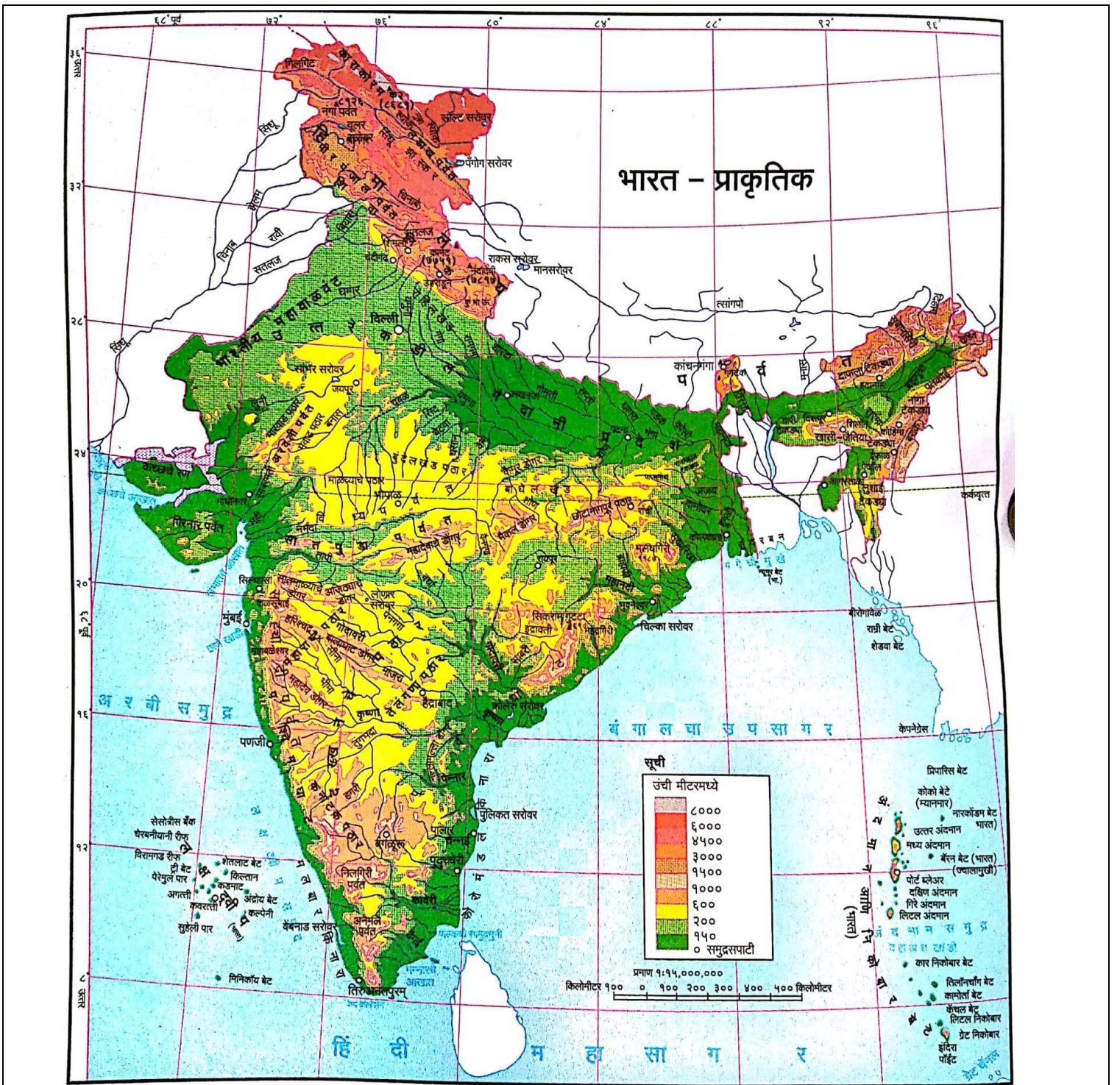
प्र.३ एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही - ४)

४

- १) भारताच्या दक्षिणेला कोणता महासागर आहे?
- २) माराजॉ बेटे हे अँमेझॉन व टोकॅटिन्स दोन नद्यांच्या मुखादरम्यान आहे?
- ३) ब्राझीलमध्ये पर्जन्यझायेच्या प्रदेशाला काय म्हणतात?
- ४) भारताच्या कोणत्या राज्यात नागरीकीकरण कमी झाले आहे?
- ५) अटलांटिक महासागराच्या किनारी भागातील बेटे कोणत्या प्रकारची आहे?

प्र.४ (अ) नकाशाचे काळजीपूर्वक वाचन करून खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

४

- १) भारतातील ६००० मीटरपेक्षा जास्त उंची असलेला भाग कोणत्या दिशेस आहे? १
- २) उत्तरेकडील भूमीचा उतार कोणत्या दिशेस आहे? १
- ३) पूर्व घाटातील शिखराचे नाव सांगा. १
- ४) सह्याद्री पर्वताची उंची कोणत्या दिशेने वाढत जाते? १
- ५) अरवली पर्वत कोणत्या दिशेला पसरला आहे? १
- ६) भारत व श्रीलंका यांना विभाजीत करणाऱ्या सामुद्रधुनीचे नाव काय? १

(ब) भारताच्या नकाशात खालील बाबी भरा. (कोणतेही चार) ४

- १) इंदिरा पॉइंट २) दिल्ली ३) हिंदी महासागर ४) $८२^{\circ} ३०' E$ ५) $२३^{\circ} ३०' उ$ ६) न्यू मूर बेट

प्र.५ खालील विधानांची भौगोलिक कारणे लिहा. (कोणतेही - २) ६

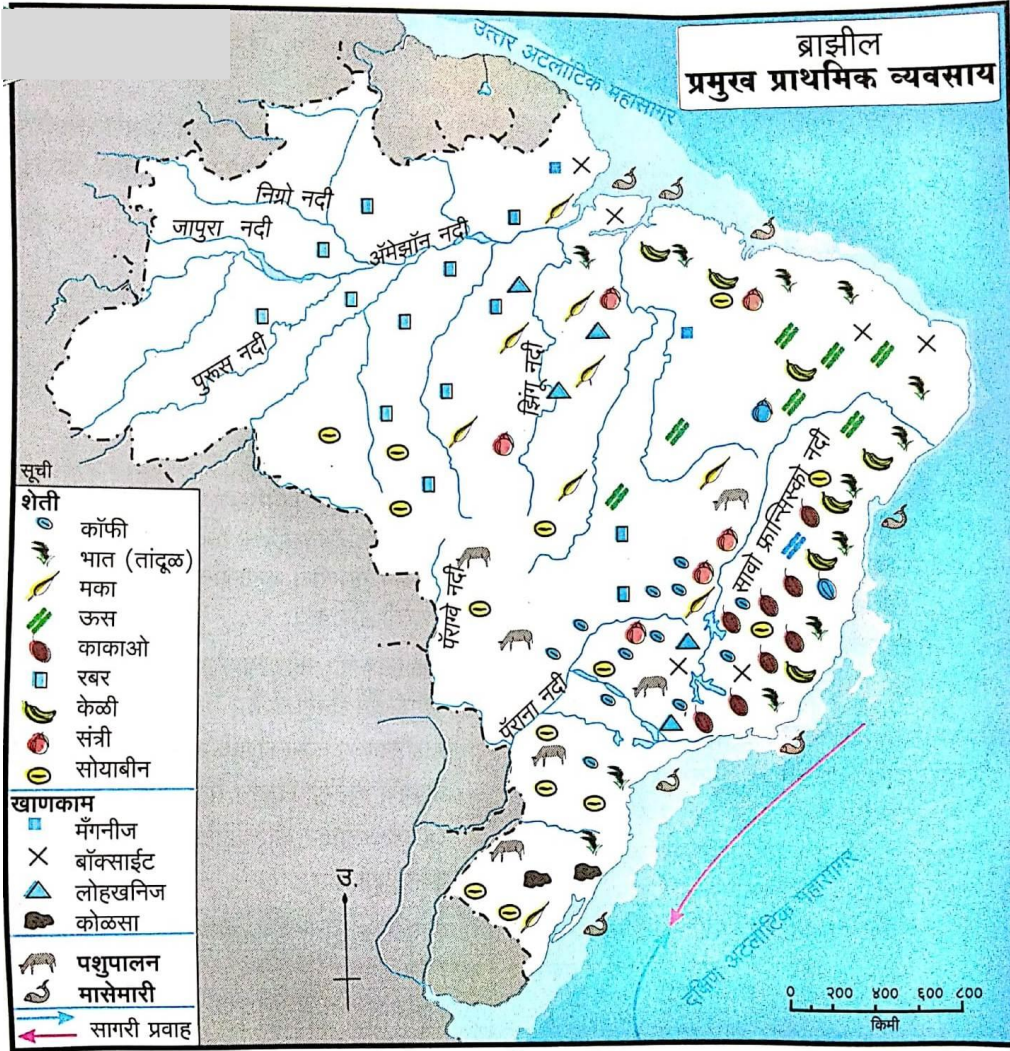
- १) उत्तर भारतीय मैदानात शेती व्यवसाय केला जातो.

- २) मॅनॉस शहराच्या तापमान कक्षेत वर्षभरात खूप मोठा बदल होत नाही.
- ३) भारतात किंवा ब्राझीलमध्ये वन्य प्राण्यांचे संरक्षण करणे अत्यावश्यक आहे.
- ४) आंतरराष्ट्रीय व्यापारासाठी सागरी मार्गावर अवलंबून राहावे लागते.

प्र. ६ अ) स्वयंध्ययनासाठी

ब्राझीलचा नकाशा वाचून पुढील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

६

- १) ब्राझीलमधील खाणकाम व्यवसायातील उत्पादने व उत्पादन क्षेत्राचा तक्ता तयार करा.
- २) ब्राझीलच्या कोणत्या भागात खाणकाम व्यवसाय विकसित झालेला नाही? त्याची कारणे काय असावीत?
- ३) खनिजांची उपलब्धता लक्षात घेता उद्योगांचा विकास कोणत्या प्रदेशात झाला असेल ते सांगा.
- ४) ब्राझीलच्या आग्नेय किनाऱ्याजवळ मासेमारी व्यवसायाचे केंद्रीकरण झाले आहे. त्याची दोन कारणे लिहा.

२

२

२

२

किंवा

आ) दिलेल्या आकृत्यांचे निरीक्षण करून खाली दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

६

विविध उद्योगांचे बोधचिन्ह	संबंधित उद्योगधंदे	या उद्योगांसाठी लागणारा कच्चा माल	कच्चा माल उपलब्ध होणारी ठिकाणे
			
			
			

 CLW Chittaranjan Locomotive Works			
			
			

प्र.७ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

- १) क्षेत्रभेटीची निवड करताना कोणती काळजी घ्यावी लागते?
- २) भारताचे जागतिक पातळीवर स्थान.
- ३) ब्राझील आणि भारतातील वन्य प्राणीजीवन व नैसर्गिक वनस्पती यांचा सहसंबंध स्पष्ट करा.
- ४) संदेशवहन का महत्त्वाचे आहे?

*This question paper is for practice purpose only.